

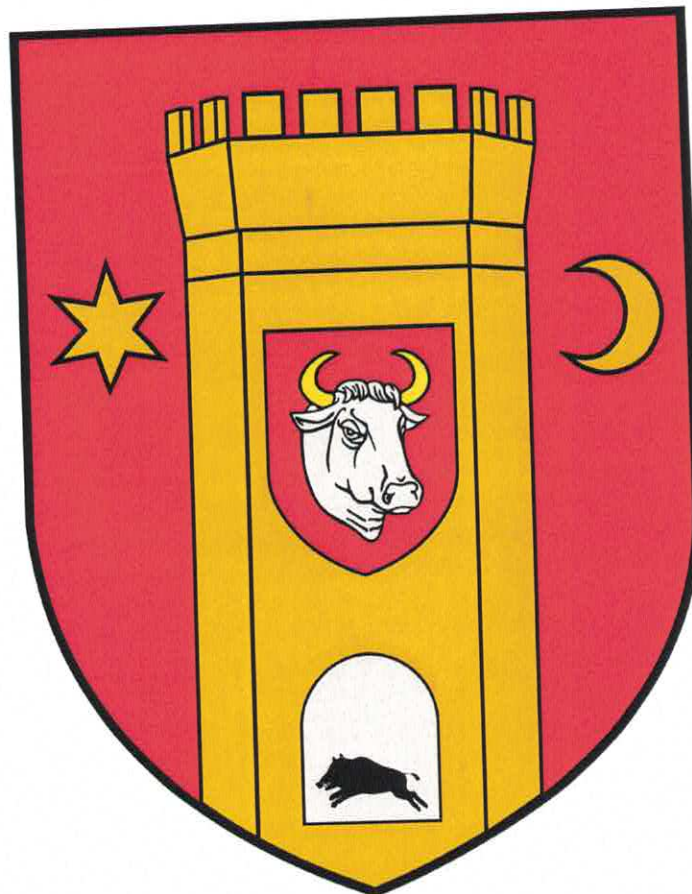
Załącznik do uchwały

Nr

Rady Powiatu Człuchowskiego

z dnia

**Sprawozdanie z realizacji
„Strategii Rozwiązywania Problemów
Społecznych Powiatu Człuchowskiego
na lata 2021 -2030”**

***Sprawozdanie obejmuje
rok 2023***

Wstęp

Opracowanie i realizacja powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych jest zadaniem własnym powiatu. „Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Człuchowskiego na lata 2021-2030” została przyjęta uchwałą Rady Powiatu Człuchowskiego Nr XXXIX/242/2021 z dnia 30 września 2021 r. Jest ona dokumentem wyznaczającym najważniejsze kierunki działań mających na celu doprowadzenie do zmiany niekorzystnych zjawisk społecznych na terenie Powiatu. Wskazuje obszary problemowe, priorytetowe zadania służące przeciwdziałaniu tym problemom, a także zakładane rezultaty. Strategia jest wyrazem zintegrowanego planowania społecznego zwiększającego efektywność podejmowanych działań określając priorytety w działaniach Powiatu Człuchowskiego w zakresie polityki społecznej.

Powiatowa Strategia obejmuje siedem obszarów działania, do których należą:

- 1. Ubóstwo.**
- 2. Bezrobocie.**
- 3. Niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba.**
- 4. Uzależnienia.**
- 5. Przemoc w Rodzinie.**
- 6. Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego.**
- 7. Wsparcie osób starszych.**

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Człuchowskiego ma za zadanie zapewnić mieszkańcom dostęp do kompleksowego wsparcia oraz stworzyć warunki do rozwoju społeczno-zawodowego i pełnej integracji społecznej.

Dla w/w obszarów problemowych sformułowano cele strategiczne:

- 1. Przeciwdziałanie marginalizacji społecznej osób zagrożonych ubóstwem.**
- 2. Aktywizacja zawodowa i reintegracja społeczna osób bezrobotnych ze szczególnym uwzględnieniem osób długotrwale pozostających bez pracy.**
- 3. Włączenie społeczne i aktywizacja osób z niepełnosprawnościami poprzez rozszerzenie form wsparcia.**
- 4. Promocja zdrowego stylu życia poprzez prowadzenie działań profilaktycznych dotyczących uzależnień.**

5. **Zwiększenie dostępności i skuteczności pomocy dla rodzin, w których stosowana jest przemoc.**
6. **Przeciwdziałanie dysfunkcjom występującym w rodzinach oraz doskonalenie systemu ich wspierania.**
7. **Poprawa poziomu życia osób starszych oraz stwarzanie warunków do godnego starzenia się poprzez włączenie do życia społeczno-kulturalnego.**

Do wyżej wymienionych celów strategicznych sprecyzowano cele operacyjne, działania przewidziane do realizacji, określono podmioty odpowiedzialne za realizację poszczególnych zadań, które będą realizowane adekwatnie do możliwości finansowych jednostek samorządowych w danym roku budżetowym i w miarę pozyskiwanych środków zewnętrznych.

Cele strategiczne i kierunki działań sformułowane zostały w oparciu o analizę systemu pomocy społecznej, edukacji, ochrony zdrowia, profilaktyki uzależnień i sytuacji na lokalnym rynku pracy.

Realizatorzy Strategii

Zadania określone w niniejszej Strategii realizują wspólnie:

- **Powiat człuchowski**
- **Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Człuchowie**
- **Powiatowy Urząd Pracy w Człuchowie**
- **Ośrodki pomocy społecznej z terenu powiatu człuchowskiego**
- **Dom Pomocy Społecznej w Czarnem**
- **Komenda Powiatowa Policji w Człuchowie**
- **Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Człuchowie**
- **Warsztaty terapii zajęciowej**
- **Placówki oświatowe**
- **Placówki wsparcia dziennego**
- **Fundacje i stowarzyszenia z terenu powiatu człuchowskiego**

Sprawozdanie z realizacji strategii za rok 2023 zostało opracowane na podstawie danych własnych, kart informacyjnych do monitorowania strategii oraz sprawozdań z działalności partnerów biorących udział w realizacji strategii.

UBÓSTWO

Cel strategiczny nr 1:

Przeciwdziałanie marginalizacji społecznej osób zagrożonych ubóstwem.

Cel operacyjny nr 1

Wspieranie działań na rzecz poprawy sytuacji ekonomiczno - bytowej mieszkańców Powiatu.

Działania :

1) *Zapewnienie dostępu do świadczeń pomocy społecznej w celu umożliwienia zaspokojenia przez osoby i rodziny podstawowych potrzeb bytowych z uwzględnieniem współpracy w rozwiązywaniu trudnej sytuacji.*

Działania te realizowane były przez ośrodki pomocy społecznej w oparciu o ustawę o pomocy społecznej poprzez wypłatę zasiłku stałego, zasiłku okresowego, zasiłku celowego i specjalnego zasiłku celowego. Najczęstszymi przesłankami udzielenia pomocy było: ubóstwo bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba .

W roku sprawozdawczym z tego typu pomocy skorzystały 1103 rodziny.

2) *Udzielanie pomocy w zakresie dożywiania w formie zasiłków na zakup żywności oraz w formie pomocy niepieniężnej - posiłku.*

Zadanie to realizowały ośrodki pomocy społecznej w ramach rządowego program „Posiłek w szkole i w domu na lata 2019-2023”. W ramach tego projektu pomocą w formie gorącego posiłku objęto dzieci, młodzież szkolną, osoby ubogie oraz niepełnosprawne. W okresie sprawozdawczym pomocą w formie gorącego posiłku lub zasiłku na żywność objęto ogółem 1869 osób.

3) *Udzielanie uczniom pomocy w formie stypendiów i zasiłków szkolnych.*

Działanie to realizowały ośrodki pomocy społecznej na podstawie przepisów ustawy o systemie oświaty, której celem jest świadczenie pomocy materialnej o charakterze socjalnym. Świadczenia przyznawane były na całkowite lub częściowe pokrycie kosztów udziału w zajęciach edukacyjnych, realizowanych w szkole albo poza nią, bądź na pomoc rzeczową np. zakup podręczników. Z tej formy pomocy skorzystało 394 uczniów z terenu Powiatu Człuchowskiego.

Zadanie to było realizowane także przez Powiatowy Fundusz Stypendialny - w roku sprawozdawczym stypendium z Funduszu otrzymało 116 uczniów.

Wypłacane były także stypendia Prezesa Rady Ministrów, którymi objęto 7 uczniów.

4) Udzielanie wsparcia osobom bezdomnym w celu ochrony ich życia i zdrowia w postaci schronienia oraz posiłku.

Każda osoba lub rodzina ma prawo do schronienia, posiłku i niezbędnego ubrania, jeżeli jest tego pozbawiona. Udzielenie schronienia następuje przez przyznanie tymczasowego miejsca w noclegowniach, schroniskach, domach dla bezdomnych i innych miejscach do tego przeznaczonych. Działania te były realizowane przez ośrodki pomocy społecznej. W okresie sprawozdawczym udzielono wsparcia 13 osobom.

Cel operacyjny nr 2

Prowadzenie działań integrujących społeczność lokalną, a także zapewnienie osobom wykluczonych możliwości aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym.

Działania :

1) Realizacja działań mających na celu wyrównywanie szans edukacyjnych dla dzieci i młodzieży z rodzin dotkniętych lub zagrożonych problemem ubóstwa.

Działania te realizowane były przez placówki oświatowe oraz poradnię psychologiczno-pedagogiczną. W celu wyrównywania szans edukacyjnych objęto uczniów pomocą psychologiczno-pedagogiczną (zajęcia wyrównawcze, terapia pedagogiczna, terapia psychologiczna, zajęcia kompensacyjne ,zajęcia prowadzące do adaptacji w środowisku szkolnym/ rówieśniczym, w tym z socjoterapią z terapią psychologiczną). W roku 2023 z tego typu pomocy skorzystało 161 uczniów.

2) Podnoszenie skuteczności wsparcia przez pracę socjalną, ukierunkowaną na wzmacnianie potencjału osób i rodzin w przezwyciężaniu trudnej sytuacji życiowej z wykorzystaniem ich uprawnień zasobów i możliwości.

Praca socjalna prowadzona jest z osobami w celu rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności życiowej. Celem jest zaspokojenie ich potrzeb, lepsze dostosowanie do zasad życia społecznego, poprawa pozycji społecznej. Praca socjalna to także stały kontakt

z rodziną, wspieranie jej w pokonywaniu trudności, jakie napotyka w codziennym życiu. Jest świadczeniem pomocy społecznej niezależnym od dochodu rodziny. W okresie sprawozdawczym zadanie realizowane było przez ośrodki pomocy społecznej. Wsparciem ukierunkowanym na wzmocnienie potencjału w przezwyciężaniu trudnej sytuacji objęto 1751 osób.

3) Kształtowanie wzorców współpracy obywatelskiej przez umożliwienie włączenia się w udzielanie pomocy przez osoby prywatne - organizacja i wspieranie idei wolontariatu.

W okresie sprawozdawczym zadanie realizowane było przez placówki oświatowe, które przez szkolne kluby wolontariatu organizowały akcje pomocowe oraz charytatywne zbiórki na rzecz osób potrzebujących.

Ponadto wskazać należy, iż Ośrodek Pomocy Społecznej w Debrznie, z myślą o najmłodszych mieszkańcach Gminy Debrzno, po raz kolejny realizował akcję „Oddaj pluszaka dla dzieciaka”. W ramach tej akcji pozyskano od mieszkańców Gminy Debrzno oraz ze Szkoły Podstawowej i Przedszkola w Debrznie zabawki, książki, gry edukacyjne, przybory szkolne oraz wózki dziecięce, które następnie przekazano potrzebującym rodzinom z terenu miasta i gminy Debrzno.

BEZROBOCIE

Cel strategiczny nr 2 :

Aktywizacja zawodowa i reintegracja społeczna osób bezrobotnych, ze szczególnym uwzględnieniem osób długotrwale pozostających bez pracy.

Cel operacyjny nr 1

Wspieranie zatrudnienia i reintegracji osób bezrobotnych poprzez organizowanie różnych form wsparcia i aktywizacji społeczności lokalnej.

Działania :

1) Udzielanie pomocy w znalezieniu pracy poprzez pośrednictwo pracy oraz poradnictwo zawodowe.

Zadanie realizował Powiatowy Urząd Pracy w Człuchowie. W okresie sprawozdawczym z poradnictwa zawodowego skorzystało 469 osób. Spotkania odbywały się również w formie grupowej informacji zawodowej. Liczba zgłaszanych wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej w roku sprawozdawczym wyniosła 2009 ofert. Pracę na miejscach subsydiowanych podjęły 673 osoby

2) Podnoszenie kwalifikacji zawodowych kadry pomocy społecznej w zakresie udzielania aktywnych form wsparcia osobom bezrobotnych poprzez wykorzystanie pracy socjalnej.

Zadanie realizowane było przez instytucje związane z pomocą społeczną przy współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy. Kadra kierownicza pomocy społecznej i pracownicy uczestniczyli w szkoleniach w ramach środków z Krajowego Funduszu Szkoleniowego. W okresie sprawozdawczym z tego typu szkoleń skorzystało 6 osób. Poza wymienioną formą szkoleń, jednostki pomocy społecznej z terenu Powiatu korzystały w ramach swoich zadań korzystały ze szkoleń bezpłatnych w ramach programów operacyjnych województwa pomorskiego.

3) Prowadzenie działalności informacyjnej w zakresie dostępnych form wsparcia i aktywizacji osób bezrobotnych, poprzez dystrybucję ulotek, plakatów i innych materiałów informacyjno- edukacyjnych.

W okresie sprawozdawczym zadanie było realizowane w trybie ciągłym przez Powiatowy

Urząd Pracy między innymi poprzez:

- aktualizację informacji na stronie internetowej urzędu
- ulotki, plakaty informacyjne
- aktualizację materiałów na tablicy informacyjnej w PUP
- spotkania z bezrobotnymi
- spotkania z pracodawcami
- spotkania doradców zawodowych z uczniami szkół powiatu człuchowskiego.

4) Współpraca z pracodawcami oraz jednostkami oświatowymi w celu dostosowania oferty edukacyjnej do lokalnego rynku pracy.

W okresie sprawozdawczym zadanie było realizowane w trybie ciągłym przez Powiatowy Urząd Pracy, pracodawców i jednostki oświatowe. W ramach działań odbyły się spotkania z pracodawcami, organizacjami pracodawców, Zakładem Doskonalenia Zawodowego, Cechem Rzemiosł Różnych, przedstawicielami jednostek oświatowych. Odbyło się także posiedzenie Powiatowej Rady Rynku Pracy. Jednostki oświatowe współpracowały z uczelniami wyższymi - odbyły się prezentacje wykładów dla uczniów w klasach maturalnych w liczbie 2 prelekcji.

5) Organizacja opieki nad dziećmi do lat 3 umożliwiającej szczególnie osobom samotnie wychowującym dzieci podjęcie zatrudnienia.

Zadanie to realizowane było przez samorządy gminne z terenu powiatu człuchowskiego oraz podmioty niepubliczne, które organizują opiekę nad dziećmi do lat 3. W żłobkach funkcjonujących na terenie Powiatu przebywało 242 dzieci.

6) Prowadzenie diagnozy stanu lokalnego rynku pracy, monitorowanie zawodów nadwyżkowych i deficytowych.

Zadanie realizowane przez Powiatowy Urząd Pracy. W jego ramach przeprowadzono diagnozę stanu lokalnego rynku pracy oraz monitoring zawodów nadwyżkowych i deficytowych – Barometr Zawodów – 1 raz w roku 2023. Przeprowadzono także analizę rynku pracy w formie ankiet skierowanych do osób bezrobotnych oraz pracodawców – 1 raz w roku 2023 (1 ankiet).

7) Kontynuowanie prowadzenia Zakładu Aktywności Zawodowej na terenie Powiatu.

Podstawowym celem Zakładu jest aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych posiadających orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności lub umiarkowanym, jeśli dodatkowo stwierdzono u tych osób autyzm, upośledzenie umysłowe lub chorobę psychiczną. Cel ten realizowany jest poprzez rehabilitację leczniczą, społeczną i zawodową zmierzającą do osiągnięcia jak najwyższego poziomu jakości życia i integracji społecznej, przy aktywnym uczestnictwie osób niepełnosprawnych. W ramach aktywności zawodowej 43 osoby niepełnosprawne wykonują w zakładzie pracę w kuchni, pralni oraz świadczą usługi gospodarczo-techniczne.

NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ, DŁUGOTRWAŁA LUB CIEŻKA CHOROBA

Cel Strategiczny nr 3 :

Włączenie społeczne i aktywizacja osób z niepełnosprawnościami poprzez rozszerzenie form wsparcia.

Cel operacyjny nr 1

Rozszerzenie form wsparcia osób z niepełnosprawnościami umożliwiającymi pełne włączenie społeczne i aktywizację oraz tworzenie warunków do ich samodzielnego funkcjonowania.

Działania:

1) Podniesienie jakości i dostępności usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z niepełnosprawnościami.

Usługi opiekuńcze są zadaniem gminy o charakterze obowiązkowym. W roku 2023 działanie to było realizowane przez ośrodki pomocy społecznej z terenu Powiatu Człuchowskiego, świadczące usługi opiekuńcze osobom, które z powodu wieku, stanu zdrowia lub niepełnosprawności wymagały pomocy drugiej osoby, a których rodzina nie mogła takiej pomocy zapewnić w ramach zwykłych lub specjalistycznych usług opiekuńczych. Ogółem z usług korzystało 229 osób.

2) Zapewnienie dostatecznej liczby miejsc w Domu Pomocy Społecznej w Czarnem.

Dom Pomocy Społecznej w Czarnem zapewniał dostateczną liczbę miejsc osobom ubiegającym się o umieszczenie w DPS.

3) Udzielanie pomocy materialnej osobom z niepełnosprawnościami.

Zadanie realizowane przez ośrodki pomocy społecznej z terenu powiatu człuchowskiego. Z uzyskanych danych wynika, iż tą formą pomocy objęto 627 osób. Pomoc materialna była udzielana przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Człuchowie, które realizowało zadania z zakresu ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej poprzez dofinansowanie ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych uczestnictwa osób niepełnosprawnych i opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych .

Turnusy rehabilitacyjne są zorganizowaną formą aktywnej rehabilitacji połączoną

z elementami wypoczynku. Głównym celem turnusu jest ogólna poprawa psychofizycznej sprawności oraz rozwijanie umiejętności społecznych uczestników, między innymi poprzez nawiązywanie i rozwijanie kontaktów społecznych oraz realizację i rozwijanie zainteresowań. Taka forma rehabilitacji społecznej od wielu lat cieszy się bardzo dużym zainteresowaniem w środowisku osób niepełnosprawnych. W roku sprawozdawczym z dofinansowania ze środków PFRON do pobytu na turnusie rehabilitacyjnym skorzystało 327 osób, w tym 286 osób niepełnosprawnych i 41 opiekunów tych osób. Poza wymienionymi działaniami udzielono dofinansowania na sprzęt rehabilitacyjny, środki pomocnicze, na likwidację barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych. Z tej formy pomocy skorzystało 251 osób.

4) Rozwijanie bazy środowiskowego wsparcia dla osób z niepełnosprawnością (warsztaty terapii zajęciowej, środowiskowe domy samopomocy, grupy wsparcia, świetlice integracyjne, itp.).

Działania służące osiągnięciu w/w celu prowadzone były przez Warsztaty Terapii Zajęciowej „Promyk” w Czarnem, które realizowały zadania w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej. Zadania zmierzały do ogólnego rozwoju i poprawy sprawności, niezbędnych do prowadzenia przez osobę niepełnosprawną niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia na miarę jej indywidualnych możliwości. Terapia prowadzona była w 8 pracowniach pod kierunkiem instruktora, rehabilitanta, psychologa i pielęgniarki dla 40 uczestników.

Za realizację przedstawionego zadania odpowiedzialne były także dzienne środowiskowe domu samopomocy dla osób niepełnosprawnych z zaburzeniami psychicznymi i niepełnosprawnością intelektualną. W zajęciach organizowanych przez wskazane podmioty uczestniczyło 23 uczestników w Przechlewie oraz 40 uczestników w Człuchowie.

Celem działalności w/w domów jest wsparcie oraz rehabilitacja społeczna rozumiana jako zespół działań zmierzających do osiągnięcia przez uczestników jak najpełniejszej samodzielności życiowej. Te placówki oferują szeroki wachlarz zajęć o charakterze wspierającym, aktywizującym, edukacyjnym i integracyjnym. Placówki oferują także możliwość korzystania ze śniadania, przerwy kawowej i ciepłego posiłku.

5) Organizowanie opieki wytchnieniowej dla osób z niepełnosprawnością oraz ich opiekunów.

Opieka wytchnieniowa realizowana jest w oparciu o program, który skierowany został do

członków rodzin lub opiekunów, wymagających wsparcia w postaci doraźnej, czasowej przerwy w sprawowaniu bezpośredniej opieki nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności, a także nad osobami ze znacznym stopniem niepełnosprawności oraz podniesienia swoich umiejętności i wiedzy w tym zakresie. Opieka wytchnieniowa ma za zadanie odciążenie członków rodzin lub opiekunów osób niepełnosprawnych poprzez wsparcie ich w codziennych obowiązkach lub zapewnienie czasowego zastępstwa. Dzięki temu wsparciu osoby zaangażowane na co dzień w sprawowanie opieki dysponują czasem, który mogą wykorzystać na odpoczynek i regenerację, oraz załatwienie różnych spraw. W roku sprawozdawczym z opieki wytchnieniowej skorzystały 43 osoby.

6) Organizowanie szkoleń dla pracowników instytucji publicznych z zakresu obsługi i wsparcia osoby z niepełnosprawnością.

Zadanie to realizowały Ośrodek Pomocy Społecznej w Debrznie oraz Ośrodek Pomocy Społecznej w Przechlewie. W zakresie wzmocnienia kompetencji zawodowych zostały przeszkolone 4 osoby.

7) Organizowanie usług poradnictwa prawnego, psychologicznego i rodzinnego dla opiekunów osób z niepełnosprawnościami.

Zadania te realizowały ośrodki pomocy społecznej oraz Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Człuchowie. Udzielano poradnictwa prawnego, socjalnego oraz psychologicznego. Z tej formy pomocy skorzystało 110 osób.

Cel operacyjny nr 2

Wyrównywanie szans w życiu społecznym i zawodowym-rehabilitacja i reintegracja społeczna i zawodowa oraz rozwój aktywności osób z niepełnosprawnościami.

Działania:

1) Organizacja oraz dofinansowanie imprez sportowych, kulturalnych, rekreacyjnych i turystycznych skierowanych do osób z niepełnosprawnością.

Zadanie było realizowane przez samorząd powiatowy. W ramach tego działania dofinansowanie otrzymały Warsztaty Terapii Zajęciowej „Promyk” w Czarnem.

2) Stworzenie warunków do integracji społecznej osób z niepełnosprawnością poprzez realizację projektów socjalnych i programów adresowanych do tych osób.

Zadanie było realizowane przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Debrznie. W okresie sprawozdawczym w tym zakresie zrealizowano 3 projekty.

3) Rozwój podmiotów ekonomii społecznej na terenie Powiatu oraz inicjowanie powstawania kolejnych.

Ekonomia społeczna to uzupełnienie sektora prywatnego i publicznego. Pomaga zapobiegać wykluczeniu społecznemu i łagodzi napięcia społeczne. W szerszym ujęciu można wskazać, iż wspomaga ona proces budowania społeczeństwa obywatelskiego.

Cel operacyjny był realizowany przez Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej prowadzony przez Stowarzyszenie „Na Rzecz Rozwoju Miasta i Gminy Debrzno” w partnerstwie z Centrum Inicjatyw Obywatelskich w Słupsku, które w ramach projektu „Wsparcie prowadzenia i rozwój Centrum Organizacji Pozarządowych, realizowały zadanie publiczne polegające na wsparciu organizacji pozarządowych, poprzez wzbogacenie bezpłatnej ofert Cop, m.in. poprzez świadczenie doradztwa, mentoringu, organizację szkoleń i warsztatów, prowadzenie działań informacyjno-animacyjnych. Wszystkie zaplanowane działania miały na celu wzmocnienie lokalnych NGO w zakresie instytucjonalnym poprzez profesjonalizację ich działań.

Poza wymienionymi działaniami Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej w Debrznie udzielał informacji na temat ekonomii społecznej, współpracował również z instytucjami, organizacjami pozarządowymi promując ideę ekonomii społecznej. Podejmowano również aktywne działania na rzecz wspierania już istniejących podmiotów ekonomii społecznej, np. organizując profesjonalne szkolenia.

Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej w Debrznie dawał szansę na przygotowanie społeczno-zawodowe, w tym podniesienie kwalifikacji zawodowych i późniejsze podjęcie pracy osobom najbardziej oddalonym od rynku pracy (długotrwale bezrobotnym, niepełnosprawnym, bez kwalifikacji zawodowych, z niskim wykształceniem).

4) Pogłębianie współpracy z organizacjami pozarządowymi prowadzącymi działalność na rzecz osób z niepełnosprawnością oraz wspieranie ich działalności.

Cel operacyjny realizowany był przez samorządy gminne, które w ramach współpracy z organizacjami pozarządowymi realizowały program „Myśląc o Rodzinie” w gminie Czarne

oraz gminie Rzeczenica. Za realizację programu odpowiadała Spółdzielnia Socjalną „Klemens”, stowarzyszenie „Inspiracja” oraz stowarzyszenie „Z Otwartym Sercem”. Cel projektu to pomoc seniorom, osobom z niepełnosprawnościami i chorobami przewlekłymi, dzieciom i młodzieży oraz opiekunom osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu. Rok 2023 był również kontynuacją realizacji przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Debrznie w partnerstwie ze Stowarzyszeniem „Na Rzecz Rozwoju Miasta i Gminy Debrzno” projektu pn. „Utworzenie Centrum Usług Społecznych na obszarze zdegradowanym” w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020. Celem projektu było stworzenie miejsca świadczenia usług specjalistycznych w jednym miejscu dla różnych grup społecznych przy wykorzystaniu obiektu powstałego w procesie rewitalizacji.

5) Likwidowanie barier transportowych, poprzez dostosowywanie pojazdów komunikacji publicznej do potrzeb osób z niepełnosprawnością oraz organizowanie dowozu dla dorosłych osób z ograniczoną mobilnością, w szczególności na terenach wiejskich.

Powiat Człuchowski jako organizator publicznego transportu zbiorowego posiada tabor autobusowy dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnością. Linie komunikacyjne obejmują cały zakres potrzeb transportowych powiatu o zasięgu ponadgminnym.

6) Dostosowywanie ciągów komunikacyjnych (dróg, chodników, przejść dla pieszych itp.), malej architektury oraz budynków użyteczności publicznej do potrzeb osób z niepełnosprawnością, w tym słabowidzących.

Działania były podejmowane indywidualnie przez samorządy gminne i samorząd powiatowy.

7) Przeciwdziałanie dyskryminacji osób z niepełnosprawnością na rynku pracy poprzez ich aktywizację zawodową, tworzenie miejsc pracy chronionej, popularyzację wśród pracodawców zatrudnienia osób z niepełnosprawnościami.

Zadanie było realizowane przez Powiatowy Urząd Pracy w Człuchowie. W okresie sprawozdawczym 2 osobom udzielono dofinansowania do indywidualnej działalności gospodarczej, ponadto refundowano utworzenie dodatkowych miejsc pracy dla 8 osób. W ramach środków PFRON pracę podjęło 16 osób, prace społeczno użyteczne wykonywały 3 osoby, roboty publiczne 19 osób, prace interwencyjne 12 osób, a z bonu na zasiedlenie skorzystała 1 osoba.

UZALEŻNIENIA

Cel strategiczny nr 4

Promocja zdrowego stylu życia poprzez prowadzenie działań profilaktycznych dotyczących uzależnień

Cel operacyjny nr 1 .

Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin.

Działania:

1) Udzielanie pomocy materialnej i niematerialnej rodzinom z problemem uzależnienia.

Zadanie realizowane przez ośrodki pomocy społecznej z terenu powiatu człuchowskiego. W ramach tego działania udzielono pomocy materialnej i niematerialnej 115 rodzinom.

2) Utworzenie Punktu Informacyjno - Konsultacyjnego dla osób uzależnionych i ich rodzin w gminie Człuchów, a także kontynuowanie działalność Punktów w pozostałych gminach na terenie Powiatu.

W 2023 r. kontynuował działalność punkt Konsultacyjno-Informacyjny ds. Uzależnień i Przemocy Domowej mieszczący się przy ul. Szczecińskiej 17 w Człuchowie. Punkt jest czynny w każdą środę. W pozostałych gminach powiatu człuchowskiego działalność punktów konsultacyjnych jest kontynuowana. Udzielono 208 porad.

3) Utworzenie grup samopomocowych skierowanych do dorosłych dzieci alkoholików (DDA) oraz osób współuzależnionych.

Zadania w tym zakresie nie były realizowane.

4) Utworzenie i prowadzenie całodobowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej.

W Strukturach Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Człuchowie funkcjonuje Punkt Interwencji Kryzysowej. W ramach poradnictwa specjalistycznego udzielane jest poradnictwo prawne, pedagogiczne, psychologiczne, socjalne. Działalność Punktu wspiera istniejące Centrum Zdrowia Psychicznego. W roku 2023 ze wsparcia specjalistycznego skorzystało 29 rodzin.

5) *Motywowanie osób uzależnionych i współuzależnionych do podjęcia terapii w placówkach leczenia odwykowego typu stacjonarnego i ambulatoryjnego.*

Zadanie to realizowane było przez ośrodki pomocy społecznej oraz zespoły interdyscyplinarne. Przeprowadzono 135 rozmów motywujących dla 135 osób.

6) *Monitorowanie skali problemu uzależnienia od substancji psychoaktywnych wśród mieszkańców*

Zadanie to realizowane było przez ośrodki pomocy społecznej oraz zespoły interdyscyplinarne.

Cel operacyjny nr 2

Prowadzenie działań profilaktycznych wśród mieszkańców i uczniów oraz wzrost ich świadomości w zakresie zagrożeń wynikających ze spożywania alkoholu.

Działania :

1) *Realizacja w szkołach programów profilaktycznych rekomendowanych przez PARPA, ORE, KbdSPN, IpiN związanych z tematyką uzależnień.*

W roku sprawozdawczym zadanie realizował Zespół Szkół Ponadpodstawowych w Czarnem oraz Ośrodek Pomocy w Czarnem. Prowadzono akcje w zakresie zapobiegania niekorzystnym zjawiskom społecznym, takie jak: „Promocja zdrowego stylu życia”, „Zapobieganie poprzez uświadamianie”. Gmina Debrzno realizowała również programu „Świetnie się bawimy, złym nawykom NIE mówimy”. Działania projektu związane były z profilaktyką uzależnień, promocją wśród dzieci w wieku 9-12 lat zdrowego i aktywnego stylu życia i dokonywania świadomych wyborów.

2) *Utrwalanie postaw abstynenckich poprzez realizację działań polegających na promowaniu zdrowego stylu życia.*

Zadanie realizowane przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Czarnem oraz Klub Senior + w Przechlewie, gdzie przeprowadzono 7 działań związanych z powyższą tematyką. Gmina Debrzno organizowała wyjazdy, imprezy i spotkania rodzinne oraz uroczystości kształtujące postawy moralne bez alkoholu, narkotyków, przemocy, które promowały zdrowy styl życia.

Działania polegały również na wsparciu działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii.

3) Udział w ogólnopolskich oraz lokalnych kampaniach i akcjach informacyjno-edukacyjnych, skierowanych do różnych grup odbiorców służących profilaktyce i rozwiązywaniu problemów uzależnień.

Zadanie w roku sprawozdawczym nie było realizowane.

4) Podejmowanie współpracy z Komendą Powiatową Policji w Człuchowie oraz działającymi w jej ramach posterunkami Policji w zakresie organizowania spotkań, pogadanek i lekcji profilaktycznych na temat zagrożeń spożywania alkoholu, w tym w ciąży i w wieku starszym prowadzenia pojazdów pod jego wpływem.

Zadanie realizowane przez placówki oświatowe, które organizowały prelekcje i warsztaty dotyczące profilaktyki na temat zagrożeń spożywania alkoholu, narkotyków, substancji psychoaktywnych, w których udział brali przedstawiciele policji.

PRZEMOC W RODZINIE

Cel strategiczny nr 5

Zwiększenie dostępności i skuteczności pomocy dla rodzin w których stosowana jest przemoc.

Cel operacyjny nr 1

Skuteczna profilaktyka, ukierunkowana na przeciwdziałanie występowaniu zjawiska przemocy w środowisku rodzinnym oraz zwiększenie świadomości mieszkańców na temat przemocy domowej.

Działania :

1) Zamieszczanie informacji z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie na dostępnych stronach internetowych oraz kolportaż materiałów informacyjnych dotyczących form specjalistycznej pomocy możliwej do uzyskania w sytuacji wystąpienia przemocy w rodzinie.

Działanie realizowane przez ośrodki pomocy społecznej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Człuchowie poprzez dystrybucję ulotek i broszurek oraz plakatów, które umieszczane były na tablicach ogłoszeń w różnych instytucjach, oraz na stronach internetowych .

2) Organizacja spotkań informacyjno-edukacyjnych oraz szkoleń z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla pracowników instytucji publicznych.

Zadanie było realizowane przez ośrodki pomocy społecznej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Człuchowie, Policję oraz kuratorów sądowych. W ramach działalności wskazanych instytucji odbywały się cykliczne spotkania, na których omawiane były sprawy związane z problemami przemocy domowej w powiecie człuchowskim. W roku sprawozdawczym odbyło się 1 spotkanie. Szkolenia z zakresu przemocy organizowane były indywidualnie przez jednostki pomocy społecznej.

3) Rozwijanie współpracy międzyinstytucjonalnej i międzysektorowej na rzecz przeciwdziałania przemocy.

Działania w tym zakresie polegały na bieżącej współpracy instytucji zajmujących się problemem przemocy w rodzinie, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Człuchowie, Policji, ośrodków pomocy społecznej, zespołów interdyscyplinarnych ds przeciwdziałania przemocy

domowej. Działalność powyższych instytucji była zgodna z założeniami Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2025, którego podstawowym celem jest zmniejszenie zjawiska przeciwdziałania przemocy.

4) Realizacja działań mających na celu podniesienie świadomości społecznej na temat przemocy domowej, a także uwrażliwienie społeczności lokalnej na występowanie tego problemu.

Powyższe działania były realizowane przez ośrodki pomocy społecznej oraz Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Człuchowie i polegały na dystrybucji ulotek związanych z tematyką przemocy domowej. Placówki oświatowe na szkolnych tablicach informacyjnych prowadziły akcję informacyjną dotyczącą przeciwdziałania przemocy wobec kobiet i dzieci, ponadto dystrybuowano w nich gazetki edukacyjne na temat przemocy domowej z numerami telefonów instytucji. Działania w tym zakresie prowadziła także Komenda Powiatowa Policji w Człuchowie. Na stronie internetowej Komendy udostępniono zakładkę „Przemoc domowa” w której znajdują się informacje dotyczące przemocy domowej, informacja na temat procedury niebieskiej karty, wykaz lokalnych placówek, dostępne są linki do stron przeciwdziałania przemocy domowej. W ramach projektu „Stop Przestępczości w Gminie Debrnie” odbył się piknik rodzinny pod hasłem „Przeciwdziałanie zjawiskom przemocy domowej” – uczestniczyło w nim około 70 mieszkańców. W ramach tego działania prowadzone było również poradnictwo specjalistyczne realizowane przez ośrodki pomocy społecznej oraz Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Człuchowie mające na celu podniesienie świadomości społecznej, osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

Cel operacyjny nr 2

Tworzenie warunków ograniczających zjawisko przemocy w rodzinie w Powiecie poprzez poprawę dostępu do usług oraz rozszerzanie oferty wsparcia dla osób i rodzin dotkniętych problemem przemocy.

Działania:

1) Udzielanie wsparcia osobom w sytuacji przemocy w rodzinie, w tym interwencji kryzysowej, pomocy finansowej, psychologicznej i prawnej.

Interwencja kryzysowa stanowi zespół interdyscyplinarnych działań podejmowanych na rzecz osób i rodzin będących w stanie kryzysu. Celem interwencji kryzysowej jest przywrócenie równowagi psychicznej i umiejętności samodzielnego radzenia sobie, a dzięki temu zapobieganie

przejściu reakcji kryzysowej w stan chronicznej niewydolności psychospołecznej. Zadania w tym zakresie były realizowane przez ośrodki pomocy społecznej oraz Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Człuchowie. Wszystkim osobom, które doznały przemocy domowej zostało udzielono specjalistyczne wsparcie psychologiczne, prawne a w sytuacjach uzasadnionych osoby potrzebujące pomocy mogą liczyć na schronienie w Specjalistycznym Ośrodku Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Tucholi, z którym Powiat Człuchowski ma podpisane porozumienie o współpracy.

2) Monitorowanie i diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie.

Działanie to było realizowane na bieżąco przez cały rok przez ośrodki pomocy społecznej, Policję i Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Człuchowie.

3) Zapewnienie dzieciom doznającym przemocy miejsc w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

Działanie było realizowane przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Człuchowie przy współpracy z ośrodkami pomocy społecznej oraz sądem rodzinnym. W roku 2023 w pieczy zastępczej nie umieszczono żadnych dzieci w związku z przemocą domową.

4) Prowadzenie programów korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy oraz monitorowanie ich sytuacji.

Powyższe działanie realizowane było w oparciu o program korekcyjno - edukacyjny dla sprawców przemocy. W 2023 r., pomimo dystrybucji ulotek i informacji zamieszczanych na stronie internetowej PCPR dotyczącej możliwości uczestnictwa w programie, nie udało się zebrać grupy 5 osób. Osoby objęte procedurą niebieskiej karty w Zespołach Interdyscyplinarnych w początkowym etapie wyrażały wolę uczestnictwa w programie, jednak w ostateczności do niego nie przystąpiły. W związku z powyższym program nie był realizowany.

5) Organizowanie grup wsparcia dla osób doznających przemocy w rodzinie.

Zadanie w roku sprawozdawczym nie było realizowane.

6) Podnoszenie kompetencji osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy.

Zadanie realizowane w ramach szkoleń i warsztatów związanych z przemocą.

W szkoleniach podnoszących swoje kompetencje zawodowe związane z przemocą uczestniczyli pracownicy ośrodków pomocy społecznej oraz zespołów interdyscyplinarnych - 58 osób. Szkolenia przeprowadzane były także dla funkcjonariuszy Policji. W roku sprawozdawczym w szkoleniach stacjonarnych i online związanych z problemem przemocy uczestniczyło 147 funkcjonariuszy.

7) *Utworzenie mieszkania chronionego/ interwencyjnego.*

Zadanie w roku sprawozdawczym nie było realizowane.

BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO

Cel strategiczny nr 6

Przeciwdziałanie dysfunkcjom występującym w rodzinach oraz doskonalenie systemu ich wsparcia.

Cel operacyjny nr 1

Udzielanie wsparcia rodzinom zagrożonym dysfunkcjami, przeciwdziałanie i zapobieganie sytuacjom kryzysowym oraz wyrównywanie szans edukacyjnych i rozwojowych dzieci i młodzieży

Działania:

1) *Praca z rodzinami mającymi problemy opiekuńczo-wychowawcze polegająca na rozpoznaniu deficytów w zakresie pełnienia ról rodzicielskich, wydolności opiekuńczo-wychowawczej, zaniedbań względem dzieci oraz ocenie sytuacji dziecka w rodzinie, środowisku rówieśniczym i szkolnym.*

Zadanie było realizowane przez ośrodki pomocy społecznej w ramach gminnych programów wspierania rodziny, których podstawowym celem jest przywrócenie rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo wychowawczych zdolności do wypełnienia tych funkcji, poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienia pomocy w opiece i wychowaniu dzieci, w tym również zapewnienie specjalistycznego poradnictwa. Zadanie to realizowane było przez Poradnię Psychologiczno - Pedagogiczną w Człuchowie, która wspomagała wychowawczą i edukacyjną funkcję rodzin. Ogółem pomocą objęto blisko 170 rodzin.

2) *Organizacja kampanii informacyjnych dla rodzin na temat możliwości poradnictwa rodzinnego i psychologicznego oraz uzyskania pomocy w przypadku doświadczenia problemów.*

Ośrodki pomocy społecznej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnia Psychologiczna Pedagogiczną, Ośrodek Środowiskowej Opieki Psychologicznej i Psychoterapeutycznej dla Dzieci i Młodzieży na bieżąco udzielały informacji w temacie poradnictwa rodzinnego i psychologicznego.

3) Organizowanie warsztatów i szkoleń dla rodziców wzmacniających kompetencje wychowawcze.

Zadanie to było realizowane przez ośrodki pomocy społecznej, w tym głównie przez pracowników socjalnych, asystentów rodziny poprzez pracę z rodziną, oraz poradnię psychologiczną - pedagogiczną, która organizowała warsztaty, prelekcje, wykłady mające na celu wzmocnienie kompetencji wychowawczej i edukacyjnej rodzin. W ramach tych działań odbyły się 2 spotkania, w których uczestniczyło 64 rodziców/opiekunów.

4) Poszerzenie liczby miejsc w publicznych przedszkolach, funkcjonujących na terenie Powiatu.

Zadania realizowane przez samorządy gminne i Powiat Człuchowski.

5) Organizowanie działań i aktywności mających na celu integrację rodzin, w tym konkursów dla dzieci, festynów i pikników rodzinnych.

Zadania realizowały samorządy gminne oraz lokalne koła gospodyń, które w swoich środowiskach organizowały pikniki rodzinne, dzień dziecka oraz różnego rodzaju festyny.

6) Kontynuowanie i pogłębianie współpracy z organizacjami pozarządowymi na rzecz wspierania rodziny.

Działania w tym zakresie realizowane były przez ośrodki pomocy społecznej oraz samorządy gminne we współpracy ze Stowarzyszeniem „Na Rzecz Rozwoju Miasta i Gminy Debrzno”. Wspólne działania polegały na realizacji programów unijnych wspierających instytucję rodziny, w tym programu „Klub Wsparcia Dziennego” realizowanego w Debrznie oraz programu „Centrum Rodzin” realizowanego w Człuchowie.

7) Zapewnienie dostępności do specjalistycznego poradnictwa rodzinnego w zakresie wsparcia prawnego, psychologicznego i pedagogicznego.

Zadanie realizowały ośrodki pomocy społecznej oraz Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Człuchowie.

8) Wspieranie i rozwój placówek wsparcia dziennego skierowanych do dzieci i młodzieży.

Zadania było realizowane w ramach projektu „Utworzenie Centrum Rodzin - Placówka Wsparcia Dziennego”. Zadanie realizowane było przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Człuchowie. Ośrodek zapewniał opiekę i wychowanie, pomoc w nauce, organizację czasu wolnego, zajęcia zapewniające dzieciom rozwój zainteresowań np. zajęcia nauki języka niemieckiego, poczęstunek i materiały na zajęcia.

Cel operacyjny nr 2

Rozwój systemu rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz wsparcie opuszczających pieczę wychowanków w usamodzielnieniu się.

Działania:

1) Organizowanie szkoleń i warsztatów podnoszących kompetencje rodziców zastępczych i osób prowadzących rodzinną pieczę zastępczą.

Zadanie było realizowane przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Człuchowie w ramach projektu z EFS „Rozwój usług społecznych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020 pn. „Pomorskie Dzieciom”. W ramach projektu organizowana była superwizja dla 13 rodzin zastępczych oraz superwizja dla 3 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej.

2) Udzielanie pomocy i wsparcia w usamodzielnieniu się wychowanków placówek opiekuńczo- wychowawczych i rodzin zastępczych (opracowywanie Indywidualnych Programów Usamodzielnienia).

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Człuchowie udzielało pomocy finansowej i rzeczowej usamodzielnianym wychowankom zgodnie z obowiązującymi przepisami. W 2023 roku 12 nowych wychowanków uzyskało pomoc na usamodzielnienie, z pomocy na kontynuację nauki skorzystało z kolei 5 wychowanków. Poza wymienionymi formami pomocy osoby usamodzielniane mogły liczyć na pomoc psychologiczną i prawną w szerokim zakresie.

3) Utworzenie mieszkania chronionego dla dorosłych wychowanków pieczy zastępczej.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Człuchowie jest stroną porozumienia

z Powiatową Bursą Szkolną w Człuchowie, w ramach której znajdujące się tam mieszkanie spełnia charakter mieszkania chronionego.

4) Podejmowanie współpracy międzyinstytucjonalnej w celu powrotu dzieci przebywających w pieczy zastępczej do rodzin naturalnych.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Człuchowie w zakresie swoich zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej współpracuje z sądem rodzinnym, przesyłając okresową ocenę sytuacji dziecka. Ponadto, współpracuje również ze szkołami i gminnymi ośrodkami pomocy społecznej w zakresie udzielania informacji dotyczących dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej (oceny sytuacji dziecka).

5) Zapewnienie rodzinom zastępczym i dzieciom przebywającym w rodzinach zastępczych pomocy specjalistycznej oraz pomocy ze strony koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej.

Rodziny zastępcze mają zapewnioną pomoc ze strony koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej oraz pomoc specjalistyczną. W roku sprawozdawczym opieką koordynatorów objętych było 41 rodzin.

6) Prowadzenie grup wsparcia dla rodzin zastępczych.

Zadanie w roku sprawozdawczym nie było realizowane.

7) Pozyskiwanie oraz szkolenie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Człuchowie czyniło starania w kierunku pozyskania jak największej liczby kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. W roku 2023, w ramach promowania idei rodzicielstwa zastępczego, prowadzona była kampania promocyjna dotycząca pozyskania nowych rodzin zastępczych m.in. poprzez audycję w Radio WeekendFM, spoty reklamowe, wywieszanie plakatów oraz rozdawanie ulotek zachęcających do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, w szczególności we współpracy z parafiami rzymskokatolickimi znajdującymi się na terenie powiatu. Na stronie internetowej Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Człuchowie zamieszczono informacje dotyczące warunków możliwości zostania rodziną zastępczą.

8) *Rozwijanie działań wolontaryjnych na rzecz rodzinnej pieczy zastępczej.*

Zadanie w roku sprawozdawczym nie było realizowane.

WSPARCIE OSÓB STARSZYCH

Cel strategiczny nr 7

Poprawa poziomu życia osób starszych oraz stwarzanie warunków do godnego starzenia się poprzez włączenie ich do życia społeczno-kulturalnego.

Cel operacyjny nr 1

Zapewnienie godnych warunków życia osobom starszym, zaspokajanie ich potrzeb oraz umożliwienie im aktywnego uczestnictwa w życiu społeczno-kulturowym.

Działania:

1) *Wsparcie i inicjowanie działań mających na celu aktywizację społeczną i integrację osób starszych (zajęcia sportowe, komputerowe, rekreacyjne, itp.).*

Działania w tym zakresie były prowadzone przez kluby „Senior +” oraz koła gospodyń wiejskich z terenu powiatu człuchowskiego. Seniorzy a także pozostali mieszkańcy powiatu brali czynny udział w imprezach organizowanych w gminach powiatu człuchowskiego (m.in. Święto Młodości, dożynki, festyny gminno-parafialne, zajęcia sportowe, komputerowe, wyjazdy do teatru, spotkania wigilijne, warsztaty kulinarne).

2) *Diagnozowanie oraz monitorowanie sytuacji i potrzeb osób starszych.*

Zadanie realizowane było przez ośrodki pomocy społecznej - pracowników socjalnych, którzy podczas wizyt w środowisku przeprowadzali rozeznanie na temat aktualnych potrzeb osób starszych, samotnych i niepełnosprawnych. Na podstawie diagnozy i monitorowania sytuacji potrzeb osób starszych udzielona została niezbędna pomoc w zakresie zaopatrzenia w leki, przygotowania posiłku, czy innych sprawach zgłaszanych przez seniorów.

3) *Wspieranie rozwoju i tworzenie miejsc przyjaznych seniorom, w których prowadzone będą różnorodne aktywności (np. dzienne domy pobytu, kluby seniora, instytucje kultury).*

Seniorzy są obok osób niepełnosprawnych grupą narażoną na marginalizację lub wykluczenie społeczne. Biorąc pod uwagę fakt, iż nasze społeczeństwo się starzeje, co potwierdzają dane demograficzne, należy tę grupę mieszkańców Powiatu objąć szczególnym wsparciem.

Zadanie to było realizowane przez jednostki samorządu terytorialnego. W ramach działalności seniorzy uczestniczyli w zajęciach prozdrowotnych, w warsztatach artystycznych, wyjazdach do instytucji kultury. Na terenie powiatu człuchowskiego funkcjonowały następujące kluby „Senior +”: w Rzeczenicy, Koczale, Debrznie, Głędowie, Wierchowiu, Przechlewie, Kijnie oraz Nadziejewie.

4) *Współpraca i podejmowanie inicjatyw na rzecz rozwoju Uniwersytetu Trzeciego Wieku oraz promowanie jego działalności wśród osób starszych.*

Słuchacze Uniwersytetu Trzeciego Wieku działającego w strukturze Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Człuchowie, dzięki współpracy z Uniwersytetem Pomorskim w ramach projektu „Wiedzieć, umieć, chcieć” uczestniczyli w warsztatach, spektaklach, wyjazdach studyjnych. Wysoki poziom realizowanych zajęć, co zwiększyło zaangażowanie seniorów do aktywizacji intelektualnej.

5) *Udzielanie pomocy i wsparcia osobom starszym w pełnieniu obowiązków domowych w formie wolontariatu i solidarności międzypokoleniowej.*

Zadanie w roku sprawozdawczym nie było realizowane.

6) *Zapewnienie osobom starszym, w szczególności zamieszkującym obszary wiejskie, dostępu do usług opiekuńczych.*

Usługi opiekuńcze są zadaniami gminy o charakterze obowiązkowym. Pomoc przyznawana jest osobom które ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność wymagają częściowej opieki i pomocy w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych. Zadanie to realizowane było przez ośrodki pomocy społecznej. Z tej formy usług w powiecie człuchowskim w roku 2023 skorzystało 247 osób.

7) Organizowanie szkoleń dla opiekunów osób starszych.

Zadanie realizował Ośrodek Pomocy Społecznej w Czarnem, w którym przeszkolono 1 osobę.

8) Promowanie działalności Gminnych Rad Seniorów i popularyzacja idei w samorządach gminnych.

Zadanie w roku sprawozdawczym nie było realizowane.

9) Rozwój działalności Domu Pomocy Społecznej w Czarnem, w tym poszerzenie liczby miejsc.

Dom Pomocy Społecznej w Czarnem przeznaczony jest dla osób przewlekle psychicznie chorych. Placówka dysponuje 199 miejscami. Zadaniem Domu Pomocy Społecznej funkcjonującym na terenie powiatu człuchowskiego jest zapewnienie całodobowej opieki oraz zaspokajanie potrzeb bytowych, każda osoba jest traktowana indywidualnie. Zespół terapeutyczno - opiekuńczy swoimi staraniami dąży do tego, aby mieszkańcy czuli się jak najlepiej, odczuwali troskę o siebie, mieli poczucie komfortu życia, własnej wartości, przydatności, pomimo różnych ograniczeń spowodowanych chorobami. Na dzień 31 grudnia 2023 r. w Domu Pomocy Społecznej w Czarnem przebywało 187 kobiet.

10) Promowanie pozytywnego wizerunku osoby starszej w społeczności lokalnej poprzez wspieranie organizacji zajęć edukacyjno-informacyjnych dla dzieci i młodzieży.

Zadanie w roku sprawozdawczym nie było realizowane.

11) Prowadzenie akcji informacyjnych/ warsztatów w zakresie bezpieczeństwa osób starszych.

Zadanie realizowane było przez funkcjonujące na terenie powiatu kluby „Senior +” przy współpracy Komendy Powiatowej Policji w Człuchowie. W roku sprawozdawczym Policjanci przeprowadzili 38 spotkań edukacyjno-informacyjnych „Bezpieczeństwo seniorów” w których uczestniczyło 863 seniorów. Ponadto, odbyły się również 2 debaty społeczne, w których uczestniczyło 33 seniorów.

Podsumowanie

„Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Człuchowskiego na lata 2021-2030” zakłada rozszerzenie i pogłębienie form pracy socjalnej oraz szeroką współpracę z różnymi instytucjami i organizacjami działającymi w obszarze polityki społecznej.

Analizując dane i informacje przekazane przez podmioty zaangażowane w realizację Strategii, należy stwierdzić, że dzięki wzajemnej współpracy i maksymalnemu zaangażowaniu, większość założonych zadań i celów w ramach posiadanych środków finansowych zostało zrealizowanych lub jest w trakcie realizacji.

Dzięki rozwojowi form pomocy w postaci poradnictwa prawnego, psychologicznego oraz wyspecjalizowanej pracy socjalnej uzyskano między innymi zmniejszenie skali zjawiska wykluczenia społecznego, wzmocnienie rodzin oraz wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych.

Wyzwaniem pozostaje wzrastająca liczba osób trwale niesamodzielnych z powodu problemów zdrowotnych, podeszłego wieku, uzależnień czy braku wsparcia ze strony najbliższych. W tym przypadku, poza nieodzownym wsparciem materialnym, konieczne jest podwyższenie standardu i zabezpieczenia usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania seniorów jako alternatywy dla umieszczenia w domu pomocy społecznej, między innymi poprzez tworzenie warunków sprzyjających powstawaniu i funkcjonowaniu klubów „Senior +” lub dziennych domów pobytu. Niezbędne jest również zintensyfikowanie inicjatyw w zakresie współpracy lokalnych podmiotów na rzecz rozwiązywania problemów społecznych oraz podnoszenie potencjału podmiotów zajmujących się rozwiązywaniem problemów społecznych. Realizacja Strategii w kolejnych latach powinna więc polegać na dalszej intensyfikacji działań służących trwałej poprawie warunków życia mieszkańców powiatu człuchowskiego.

Niezależnie jednak od skali podejmowanych działań, gwarantem skuteczności i efektywności ich realizacji jest właściwa, systematyczna i nieprzerwana współpraca pomiędzy partnerami biorącymi udział w realizacji strategii. Efektywność podejmowanych działań w znacznej mierze uzależniona jest od posiadanych środków finansowych. Zasadne jest zatem dalsze aplikowanie o środki ze źródeł zewnętrznych, jak również zwiększenie nakładów finansowych zarówno gmin jak też Powiatu na realizację poszczególnych celów Strategii w kolejnych latach.

Dotychczasowa realizacja założeń „Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Człuchowskiego na lata 2021 - 2030” sprzyja ograniczeniu negatywnych skutków występujących problemów społecznych, wpływa na poprawę stanu lokalnej społeczności, a także ogranicza występowanie zjawiska wykluczenia społecznego. Podejmowane działania przynoszą więc korzystne rezultaty, co ułatwia zaspokajanie niezbędnych potrzeb życiowych

mieszkańców Powiatu i pozwala im na bytowanie w warunkach odpowiadających godności człowieka.

KIEROWNIK
Powiatowego Centrum Pomocy
Rodzinie w Człuchowie
mgr Paweł Kisielowski

